WARIES MISDAADREEKS · Nº 302

Kanaalkoorts in Son en Breugel

De zaak van de schipper aan de brug

EEN MISDAADPUZZEL IN DE VORM VAN EEN DAGBOEK

Uitgeverij Waries

ZWOLLE, MAANDAG 12 OKTOBER 2026

Beste lezer,

Mijn oom Gerrit Verhoeckx is in de nacht van zaterdag 19 op zondag 20 september 2026 verdronken in het Wilhelminakanaal bij Son. Een hardloopster vond hem zondagochtend in het water bij de betonnen trap onder zijn vaste bankje, naast de brug. Zijn hond Sjors zat nog aan de bank vastgebonden.

De politie spreekt van een ongeluk. Een oude man, laat op de avond aan het water, een natte trap zonder licht, een fles jenever in zijn jas. De agenten hebben hun werk gedaan, netjes en vriendelijk, en ik begrijp hoe het er voor een buitenstaander uitziet. Ik was vanaf de eerste ochtend hun contactpersoon. Alles wat de politie aan de familie liet weten, liep via mij.

Maar ik kende mijn oom. Op zondag ben ik vanuit Zwolle naar Son gereden om voor Sjors te zorgen, en op maandag vond ik op de keukentafel een schoolschrift met een harde kaft. Ik had het hem zelf gegeven, in augustus, omdat hij volgens mij te veel tegen de hond praatte. Hij heeft het volgeschreven. Tussen de bladzijden zaten losse vellen: een ledenlijst, een brief, een uitgeprinte mail, twee bladen van een ‘herkomstverklaring’. Ze staan in dit dossier op de plek waar hij ze noemt.

Daarna ben ik gaan praten, met iedereen die in het schrift voorkomt. Na elk gesprek heb ik dezelfde avond opgeschreven wat er gezegd werd, zo letterlijk als ik kon. Ik heb opgevraagd en bij elkaar gezocht wat ik kon krijgen. Sommige mensen stuurden me uit zichzelf iets toe, meestal om te laten zien dat zíj er niets mee te maken hadden.

Het dossier heeft drie delen:

1. **Wat de politie vond.** Het proces-verbaal van zondagochtend en de bevindingen van de forensisch arts.
2. **Het schrift van Gerrit.** Zijn dagboek van 3 augustus tot de avond

Inhoud

Wie is wie 6

De brug en het bankje 7

Deel 1 · Wat de politie vond 8

Deel 2 · Het schrift van Gerrit 13

Deel 3 · Wat ik daarna vond 49

Aan de lezer 65

Werkbladen 67

Antwoordformulier 72

Hints 76

Verzegeld 79

Oplossing 80

Nawoord 86

De paginanummers in de oplossing en in de hints verwijzen naar de plek in dit boek waar het bewijs staat. Blader gerust terug: dat is de bedoeling.

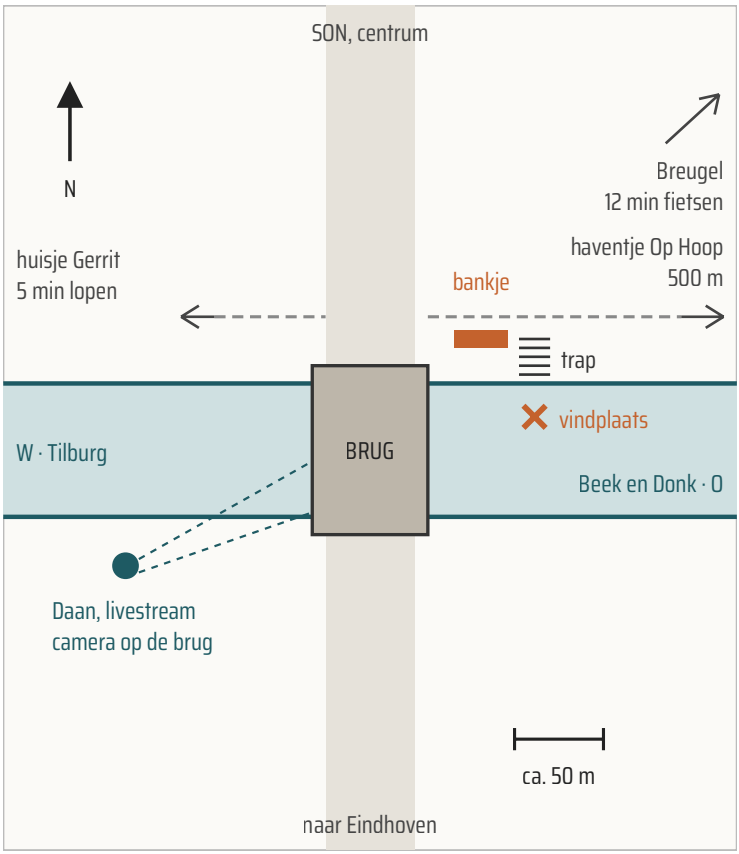
Wie is wie

Een lijstje van Mirjam, ‘voor wie de namen door elkaar haalt, zoals ik in het begin’.

Gerrit Verhoeckx	76, oud-schipper van de Grada, het schip van zijn vader. Weduwnaar van Toos. Woont aan de kanaaldijk in Son, telt elke avond schepen vanaf zijn bankje bij de brug. Schreef het schrift.
Sjors	zijn keeshond. Wordt aan de poot van de bank vastgebonden.
J. Verhoeckx	Gerrits vader (overleden), schipper van de Grada in 1944. Maakte de foto van de Baileybrug.
Mirjam van Gorp	49, zijn nicht (dochter van zijn zus Riek), Zwolle. Stelde dit dossier samen.
Marco Verhoeckx	47, zijn neef (zoon van zijn overleden broer Wim), Eindhoven.
Ingrid Rovers	63, oud-lerares geschiedenis, voorzitter van de werkgroep Kanaalgeheugen, Breugel.
Kees Daandels	88, oud-schipper, woont aan boord van de Op Hoop in het haventje van Son.
Daan Mertens	31, maakt de podcast en livestream Kanaalverhalen, Eindhoven.
Theo Wijnands	58, handelaar, Wijnands Militaria in Best. Verkoopt voorwerpen uit de oorlog.
‘drs. J.A. Brugman’	de ‘deskundige’ die de herkomstverklaringen voor Wijnands ondertekent. Niemand weet wie het is.
M. ter Horst	verzamelaar in Venlo, kocht het paneel.
Bert Hamers	schipper van de Wendelien.
S. Akkermans	brigadier, politieteam Kanaalzone-Noord.
Dientje	buurvrouw van Gerrit.
Jo van Kemenade	wedstrijdleider van klaverjasclub De Kanaalgasten.

De brug en het bankje

Getekend door Mirjam, na een middag ter plekke met een meetlint en Sjors. Niet op schaal waar het niet hoeft; de afstanden kloppen bij benadering.

De brugpijler en het talud van de oprit staan tussen de plek van Daan (zuidoever, westkant) en het bankje (noordoever, oostkant). Vanaf de plek van Daan zie je de brug zelf en de weg erop, maar niet de trap en het water aan de oostkant. Om van de plek van Daan bij het bankje te komen, moet je over de brug: ongeveer vier minuten lopen.

DEEL 1

Wat de politie vond

POLITIE
Team Kanaalzone-Noord

Mutatie 2026-0920-0744
Blad 1

PROCES-VERBAAL VAN BEVINDINGEN

Datum melding	zondag 20 september 2026, 07.44 uur
Plaats	Son en Breugel, noordoever Wilhelminakanaal, oostzijde brug, bij zitbank en betonnen aanlegtrap
Verbalisant	S. Akkermans, brigadier

Op zondag 20 september 2026 om 07.44 uur werd ik door de meldkamer naar bovengenoemde plaats gestuurd. Een hardloopster (gegevens bekend) had omstreeks 07.40 uur een persoon in het water zien drijven en om 07.42 uur 112 gebeld, onderaan de betonnen trap aan de oostzijde van de brug. Ik was om 07.51 uur ter plaatse.

Slachtoffer. Een man, later geïdentificeerd als G. Verhoeckx, 76 jaar, wonend te Son. Hij dreef met het gezicht naar beneden in het water, ongeveer twee meter van de onderste trede. Met hulp van de brandweer op de kant gebracht. Het overlijden werd ter plaatse door een arts vastgesteld. Aan het achterhoofd een wond.

Kleding en zakken. Gewatteerde blauwe jas, dichtgeritst. In de binnenzak van de jas een fles jonge jenever (0,5 liter), voor ongeveer een derde gevuld, met de dop erop. De jas rook sterk naar jenever. In de borstzak een klein notitieboekje in een plastic hoesje, met potloodaantekeningen over scheepvaart, nat maar leesbaar. In de broekzak een portemonnee met inhoud en een sleutelbos. In de jaszak een mobiele telefoon met waterschade. Om de pols een horloge, werkend.

POLITIE
Team Kanaalzone-Noord

Mutatie 2026-0920-0744
Blad 2

Omgeving. Bovenaan de trap staat een zitbank. Aan de poot van de bank was met een riem een hond vastgebonden (keeshond), onrustig maar ongedeerd. Op de bank stonden een thermosfles met thee en twee plastic bekers, waarvan één voor de helft gevuld met koude thee.

De trap is van beton, telt elf treden en heeft een leuning aan de oostzijde. De treden waren vochtig van de dauw. Ter plaatse is geen verlichting. Op de vierde trede van onderen een kleine veeg die op bloed lijkt; deze is gefotografeerd. Ik heb geen sporen van een worsteling waargenomen. Er waren geen getuigen ter plaatse.

Familie. Contactpersoon: mevrouw M. van Gorp (nicht), Zwolle. Telefonisch geïnformeerd om 09.20 uur. Overige familie wordt via haar geïnformeerd.

Voorlopige conclusie. Vermoedelijk een val van de trap met verdrinking tot gevolg. De forensisch arts is ingeschakeld. De hond is overgedragen aan de contactpersoon.

Waarvan door mij is opgemaakt dit proces-verbaal, dat ik sloot en ondertekende te Son en Breugel op 20 september 2026.

S. Akkermans

DEEL 2

Het schrift van Gerrit

Een schoolschrift met een harde kaft en lijntjes. Oom Gerrit schreef thuis met balpen, in rechte, wat ouderwetse letters, en sloeg nooit een dag over zonder reden. Ik heb het overgetypt zoals het er staat, met zijn spelling en zijn eigenaardigheden. De losse vellen staan op de plek waar hij ze noemt. *M.*

Maandag 3 augustus

WIND ZUIDWEST 3 · DROOG · 24 GRADEN

Mirjam zegt dat ik moet schrijven. ‘Ome Gerrit, u praat tegen de hond en tegen het water, praat nou eens tegen papier.’ Ze heeft dit schrift meegenomen uit Zwolle, met een harde kaft en lijntjes, en een balpen met de naam van haar werk erop. Die balpen gebruik ik thuis. Buiten gebruik ik potlood, want inkt loopt uit als het nat wordt, en aan het water wordt alles nat. Dat leer je op je twaalfde aan boord of je leert het nooit.

Dus. Ik ben Gerrit Verhoeckx, zesenzeventig jaar, oudschipper. Veertig jaar schipper geweest op de Grada, het schip van mijn vader, van 1972 tot 2012, en daarvoor als jongen bij hem aan boord. Sinds Toos er niet meer is, woon ik alleen in het huisje aan de kanaaldijk, vijf minuten lopen van de brug. Ik heb een hond, Sjors, een keeshond met meer haar dan verstand, en ik heb een bankje.

Het bankje is niet van mij, het is van de gemeente, maar iedereen in Son weet dat ik er na tienen zit. Het staat op de noordoever, aan de oostkant van de brug, precies boven de betonnen trap die naar het water gaat. Sjors bind ik met